

Filozofia w XXI wieku

Uczestnicy:

prof. dr hab. Adam Chmielewski
dr hab. Arkadiusz Chrudzimski, prof. USz.
dr hab. Damian Leszczyński
prof. dr hab. Jan Woleński

Moderatorzy:

prof. dr hab. Piotr Gutowski
dr hab. Tadeusz Szubka, prof. USz.

Panel dyskusyjny *Filozofia w XXI wieku* ma celu przedstawienie i konfrontację różnych opinii na temat obecnego stanu filozofii i jej przyszłości. Pierwsza część poświęcona będzie na prezentację stanowisk uczestników panelu (ok. 10-15 minut dla każdego uczestnika), druga na dyskusję uczestników między sobą oraz z publicznością. Wśród poruszanych wątków znajdują się m.in. następujące zagadnienia:

1. *Filozofia początku XXI wieku a filozofia początku wieku XX*. Porównanie stanu filozofii pod względem (a) zmian wewnętrznych oraz (b) zmian w otoczeniu filozofii, a zwłaszcza w jej społecznym wizerunku. W wypadku (a) można wskazać dodatkowo na następujące szczegółowe kwestie: czy i jak zmienił się obszar filozofii w ciągu minionego wieku (czy zmniejszył się, poszerzył i w jaki sposób)? Czy i jak zmieniła się problematyka filozofii (czy stare problemy filozoficzne i podziały dyscyplin są ciągle aktualne, czy też należy je odłożyć do lamusa i zastąpić nowymi)? Czy i jaka część problematyki filozoficznej została przejęta przez inne nauki? Czy rozwiązano jakieś problemy, które podejmowano w XX wieku lub uzyskano jakiś przyrost wiedzy filozoficznej? Jeśli tak, to jak należy go uwzględnić w filozofii wieku XXI. Jakie można wskazać największe nadzieje i największe rozczarowania filozofii ostatnich lat (dekad)?

Jeśli zaś chodzi o punkt (b) można postawić następujące pytania: czy i jak zmienia się miejsce filozofii w całości kształcie wiedzy (szerzej – w kulturze) w związku z powstawaniem nowych dyscyplin naukowych (udział filozofów w ich tworzeniu, np. kognitywistyki), zmianami sposobów komunikowania się, dominacją myślenia technicystycznego i narastającą biurokratyzacją szkolnictwa wyższego? Co filozofowie mają do zaoferowania społeczeństwu XXI wieku (w polskich dyskusjach nad zmianami w szkolnictwie wyższym często przywołuje się decyzję niektórych absolwentów szkół średnich, aby podjąć studia filozoficzne jako przykład bezsensownego wyboru, który nie bierze pod uwagę ich przyszłości)? Jak wygląda przyszłość filozofii z perspektywy nowych trendów w polityce edukacyjnej wprowadzanej również w Polsce (standaryzacja i kwantyfikacja ocen, priorytet języka angielskiego itd.)?

2. *Nowe nurty filozoficzne, nowe koncepcje, nowe metody – zarówno te płodne, jak również tylko modne*. Czy filozofia współczesna ma do zaoferowania jakieś nowe, atrakcyjne rozwiązania, czy tylko modyfikuje rozwiązania dotychczasowe na zasadzie tworzenia nurtów opisywanych jako „post-” bądź „neo-„? A może z natury swej filozofia nie jest w stanie dokonać jakiegoś znaczącego postępu w takim sensie, w jakim dokonują go nauki realne? Jaka jest wartość rozwiązań filozoficznych prezentowanych jako nowatorskie bądź odkrywcze (np. filozofia eksperymentalna)? Jak ocenić próby łączenia filozofii z dociekaniem przyrodniczymi (np. neurofilozofia), jakie są tego konsekwencje np. w etyce?